

n é b i h

Termőföldtől az asztalig

KITEKINTÉS: A KANADAI KOCKÁZAT-RANGSOROLÁSI MODELL

Kerekes Kata
NÉBIH-ÉKI

2013. december 3.

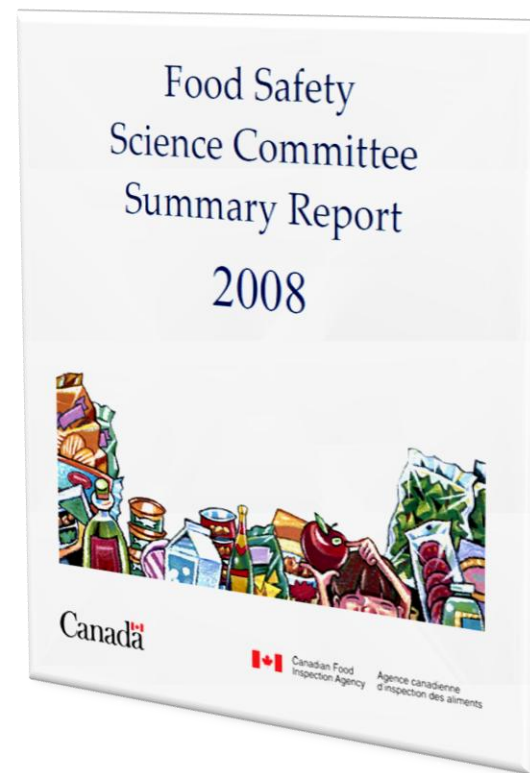
n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Élelmiszerbiztonsági Tudományos Bizottság (FSSC)

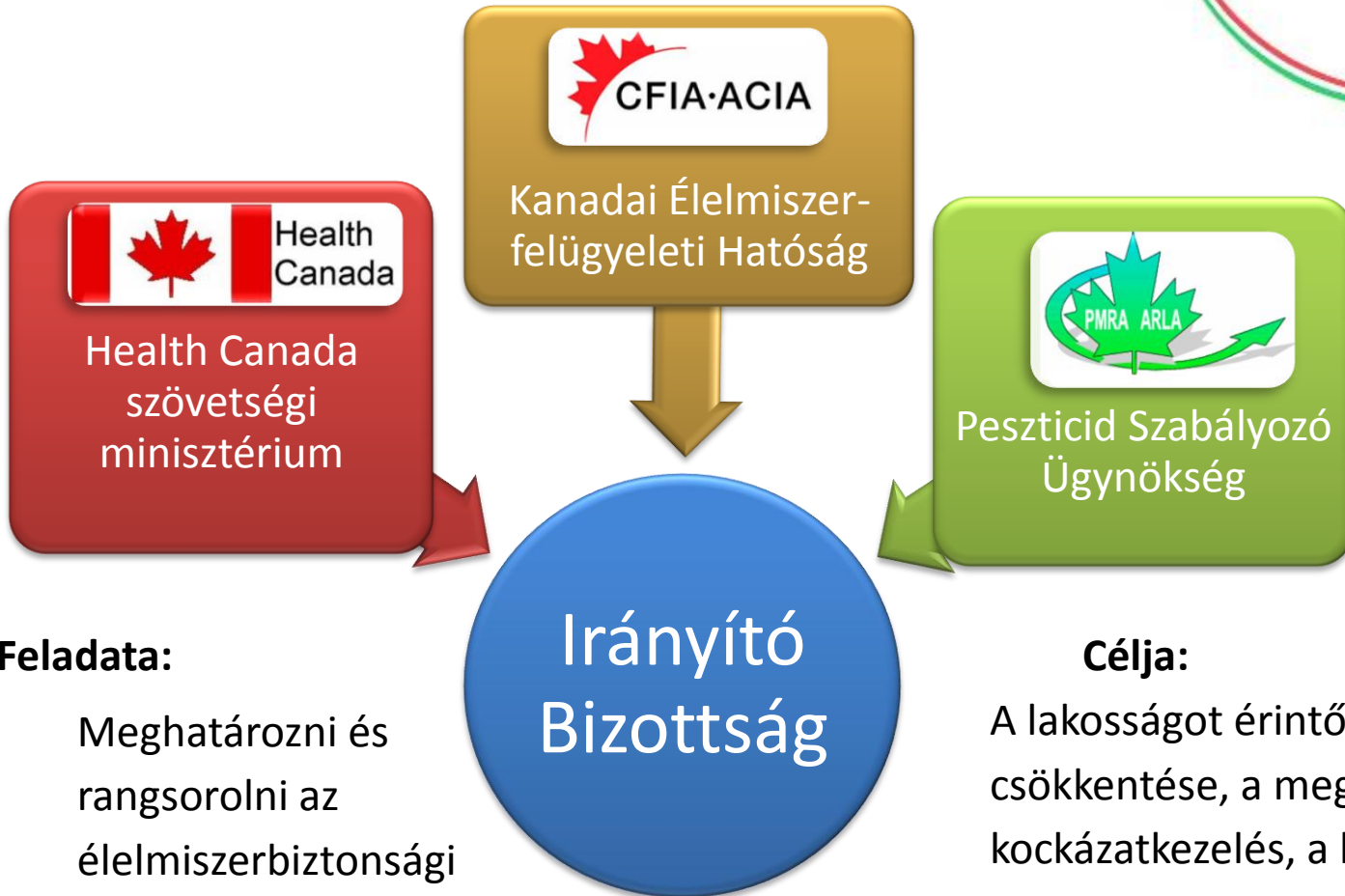

CFIA·ACIA - a Kanadai Élelmiszer-
felügyeleti Hatóság megbízásából

- Irányító Bizottság
- 7 munkacsoport

Élelmiszerbiztonsági Tudományos Bizottság (FSSC)

Feladata:

Meghatározni és rangsorolni az élelmiszerbiztonsági prioritásokat

Célja:

A lakosságot érintő kockázatok csökkentése, a megfelelő kockázatkezelés, a kutatás és a szabályozás támogatása

Munkacsoportok

Növényvédő
szerek

Állatgyógyászati
szerek

Természetes
toxinok

Mikrobiológiai
veszélyek és
idegen anyagok

Táplálkozásból
és összetételből
fakadó veszélyek

Élelmiszer
allergének

Kémiai
szennyezők és
adalékanyagok

A munkacsoportok tagjai

+ tartományi képviselők, akadémikusok, külső szakértők

A munkacsoportok feladatai

Az élelmiszerbiztonsági problémák feltárása

Korábbi prioritások átértékelése

Újronnan felmerülő problémák/veszélyek azonosítása

Kockázat alapú prioritások felállítása adatokkal, tudományos bizonyítékokkal alátámasztva

Meglévő vonatkozó szabványok, szabályozások, rendeletek felülvizsgálata

A problémák kezeléséhez szükséges módszer fejlesztések, kutatások, információk és kockázatértékelések megnevezése

A kockázatkezelési lehetőségek azonosítása és megvitatása

A munkafolyamat elemei

Környezetfigyelés és veszélyazonosítás

- A környezetfigyelés elvégzése és a veszélyek azonosítása, a korábban meghatározott élelmiszerbiztonsági problémák átértékelése és az újonnan felmerülő kérdések azonosítása érdekében

Általános kockázat priorizálási modell

- A munkacsoportok számára kifejlesztett modell (amelyet bizonyos munkacsoportok kissé módosítottak)

Kockázat Rangsorolási Űrlap - A

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Kockázat Rangsorolási Űrlap Kitöltési útmutató		Prioritás:
Cím: A veszély-élelmiszer páros rövid megnevezése		Pontszám/100
		Munkacsoport neve
A. Egészségügyi kockázat meghatározása (Súlyosság x Kitettség = max. 31 pont (80-ra kerekítve))		
1. Azonosítás: A veszély és az élelmiszer leírása, a probléma elhelyezése és jelentőségének kifejtése		
2. Súlyosság (severity/toxicity): A veszélynek való kitettség következtében fellépő egészségkárosító hatás mértéke. A súlyosság mértéke gyakran tudományos értékelések alapján előre meghatározott és az alábbi definícióknak megfelelhető:		
· <i>Nem súlyos:</i> Kórházi kezelést nem igénylő következmény (7 pont)		
· <i>Súlyos:</i> Átmeneti vagy nem életveszélyes egészségkárosító hatás (8 pont)		
· <i>Nagyon súlyos:</i> Komoly és/vagy életveszélyes egészségkárosító hatás (9 pont)		
Súlyosság értékelése:		/9
3. Expozíció/Kitettség (exposure): A fogyasztó veszélynek való kitettségének valószínűsége. Három fokozatú pontozási skálát használva az alábbi három kategória összesített pontszámával kell meghatározni az expozíció mértékét		
i. Élelmiszer-fogyasztás: Az élelmiszer-fogyasztási és a célpopuláció kitettség adatait felhasználva kell pontozni		
Alacsony		Közepes
		Magas
		/3
ii. Fogyasztó kontroll mértéke: döntéseikhez és kitettség elkerüléséhez használt fogyasztói eszközök számbavétele pl. jelölések, főzés, előkészítés stb., majd rangsorolás		
Gyenge		Mérsékelt
		Erős
		/3
iii. Gyártói és szabályozói kontroll mértéke: Gyártói eszközök számbavétele pl. HACCP, reklámok, gyakorlati útmutatók, monitoring, visszahívások, panasztételek stb.		
Gyenge		Mérsékelt
		Erős
		/3
Expozíció értékelése (i+ii+iii):		/9
4. Egészségügyi kockázat: Értékelje az egészségügyi kockázatot és adjon kockázatról rövid, összefoglaló jellemzést		
Szorozza össze a súlyosságra és kitettségre adott pontszámokat (max. 31 pont (80-ra kerekítve))		/80

Kockázat Rangsorolási Űrlap - B

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

B. Egyéb szempontok (maximum 20 pont): A kockázat rangsorolás figyelembe veszi a fogyasztók, a sajtó, a média és a politika hatásait is?		
1. Fogyasztói aggodalom: A fogyasztói tájékozottság, érdeklődés és aggály mértéke. A fogyasztói panaszok, megkeresések, internetes találatok relatív mennyiségének megadása (hivatkozásokkal)?		
· Nem ismert [0]; ☐ Nagyon kevés [1]; ☐ Közepes [3]; ☐ Magas [4]; ☐ Nagyon magas [5]		/5
2. Gyártói érdekeltség: A gyártói tájékozottság, érdeklődés és aggály mértéke. A gyártói megkeresések, panaszok, felelősségvonnások relatív mennyiségét, információkhoz való hozzáférésüket és egyéb faktorokat a források megjelölésével?		
· Nem ismert [0]; ☐ Nagyon kevés [1]; ☐ Közepes [3]; ☐ Magas [4]; ☐ Nagyon magas [5]		/5
3. Média és érdekcsoportok nyomása: A média tájékozottságának, érdeklődésének és aggályainak mértéke. Adja meg a média felől érkező megkeresések, a média fedettsége, internetes találatok, blogbejegyzések relatív mennyiségét a források megjelölésével?		
· Nem ismert [0]; ☐ Nagyon kevés [1]; ☐ Közepes [3]; ☐ Magas [4]; ☐ Nagyon magas [5]		/5
4. Politikai érdekeltség: A politikai tájékozottság, érdeklődés és aggályok mértéke. Adja meg a felsővezetői menedzsment szintjén a relatív érdeklődését hivatkozva a felsővezetői levelezésekre?		
· Nem ismert [0]; ☐ Nagyon kevés [1]; ☐ Közepes [3]; ☐ Magas [4]; ☐ Nagyon magas [5]		/5
Egyéb szempontok Összpontszáma:		/20
A kockázat rangsorolási pontszáma: Egészségügyi kockázat + Egyéb szempontok Összpontszáma		/100
C. Kockázatkezelés		
1. Szabályozási rendelkezések: A kockázatkezeléshez szükséges meglévő és szükséges intézkedések		
2. Analitikai és laboratóriumi igények		
3. Kutatási igények		
4. Kockázatkezelési stratégiák		
D. Kockázat kommunikáció		
E. Egyéb információk		

A. Egészségügyi kockázat meghatározása

Súlyosság: egészségkárosító hatás mértéke (max. 9 pont)

- Nem súlyos: kórházi kezelést nem igénylő következmény (7 pont)
- Súlyos: ideiglenes vagy nem életveszélyes egészségkárosító hatás (8 pont)
- Nagyon súlyos: komoly és/vagy életveszélyes egészségkárosító hatás (9 pont)

Kitettség (exposure): a fogyasztó veszélynek való kitettségének valószínűsége (max. 9 pont)

- Három fokozatú pontozási skálát használva az alábbi három kategória összesített pontszámával kell meghatározni
 - i. Élelmiszer-fogyasztás: az élelmiszer-fogyasztási adatokat és a célpopuláció kitettségi adatait felhasználva kell megállapítani (max. 3 pont)
 - ii. Fogyasztói kontroll mértéke: döntéseikhez és a kitettség elkerüléséhez használt fogyasztói eszközök számbavétele (pl. jelölések, főzés, előkészítés stb.), majd rangsorolás (max. 3 pont)
 - iii. Gyártói és szabályozói kontroll mértéke: a gyártói eszközök számbavétele (pl. HACCP, reklámok, gyakorlati útmutatók, monitoring, visszahívások, panasztétel) (max. 3 pont)

A. Egészségügyi kockázat meghatározása

Súlyosság x Kitétség = maximum 80 pont

	Nem súlyos (7)	Súlyos (8)	Nagyon súlyos (9)
Magas (9)	63	72	80
Közepes (8)	56	64	72
Alacsony (7)	49	56	63

Következmények súlyossága/Toxicitás

Kitétség/valószínűség

B. Egyéb szempontok (maximum 20 pont)

Fogyasztók

A fogyasztói tájékozottság, érdeklődés és aggály mértéke. Mértékét a fogyasztói panaszok, megkeresések, internetes találatok relatív mennyisége fejezi ki (maximum 5 pont)

Gyártók

A gyártói tájékozottság, érdeklődés és aggályok mértéke. Mértékét a gyártói megkeresések, panaszok, felelősségre vonások relatív mennyisége, az információkhoz való hozzáférésük és egyéb faktorok fejezik ki (maximum 5 pont)

Média és érdekcsoportok

A média tájékozottságának, érdeklődésének és aggályainak mértéke. A média felől érkező megkeresések, a média lefedettség, internetes találatok, lobbizások relatív mennyiségével számszerűsíthető (maximum 5 pont)

Politika

A politikai tájékozottság, érdeklődés és aggályok mértéke. A felső vezetői menedzsment szint relatív érdeklődése, hivatkozva a felső vezetői levelezésekre (maximum 5 pont)

Példa

A kémiai szennyezők és adalékanyagok munkacsoport összefoglalója

Rang-sor	Veszély	Élelmiszer	Pontszám/100
1.	Ólom	Méz, juharszirup, tea	89
2.	Dioxinok	Állati eredetű élelmiszerek	89
3.	Furán	Különböző élelmiszerekben (pl. bébiételek)	86
4.	Szervetlen arzén	Tea, bébiétel	82
5.	Higany és metil-higany	Nagy testű tengeri és édesvízi halak	79
6.	Akrilamid	Magas hőmérsékleten kezelt élelmiszerek	74
7.	Kadmium	Kagyló, durumbúza és len, tea, szója alapú csecsemő tápszerek	73
8.	Perklorát	Gyümölcsök, zöldségek, tej és tejtermékek	70
9.	Brómozott élesztőgátlók	Állati eredetű élelmiszerek	65

C. Kockázatkezelés

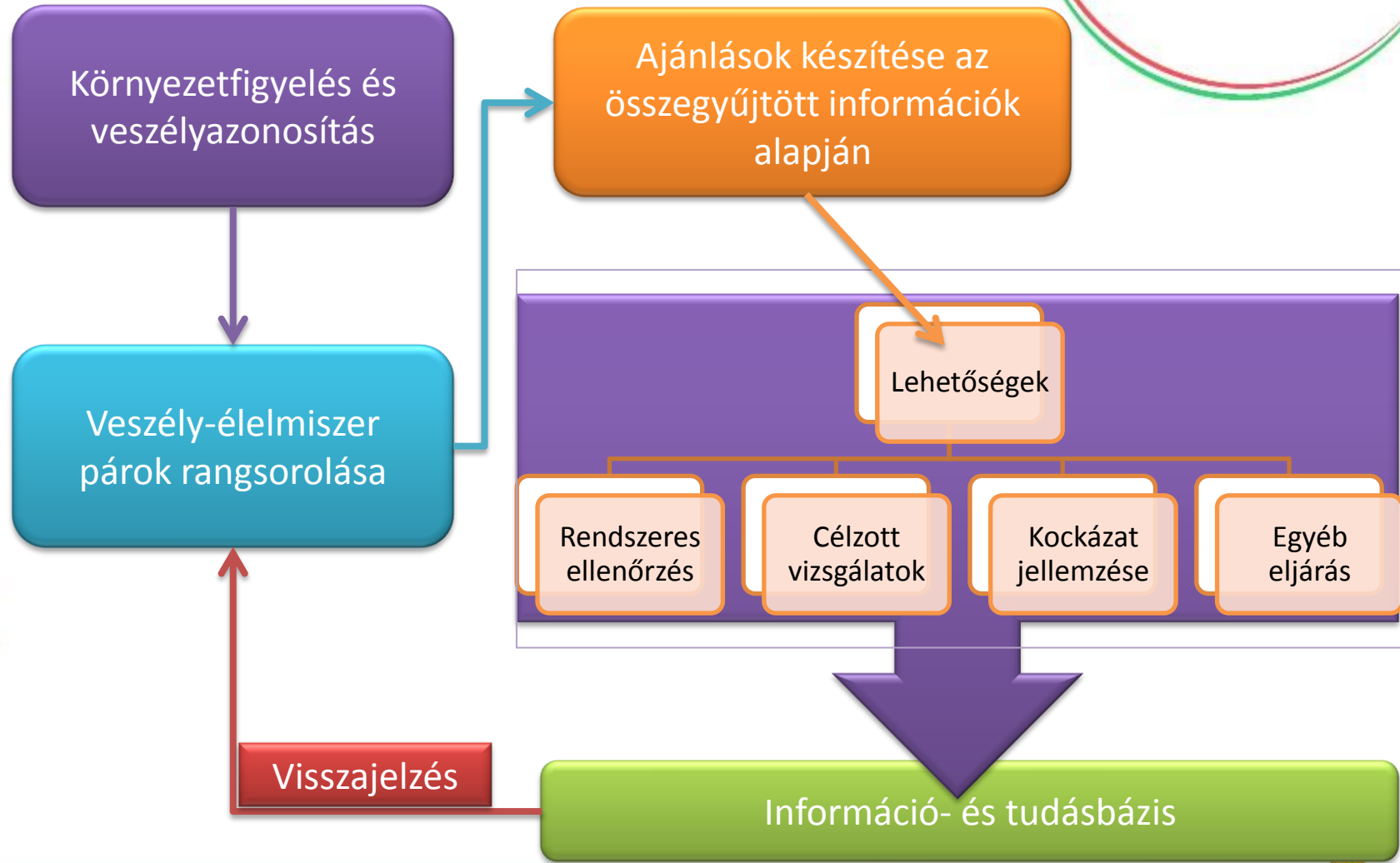
- Szabályozottság
- Analitikai és laboratóriumi igények
- Kutatási igények
- Kockázatkezelési stratégiák azonosítása

D. Kockázat kommunikáció

- A célközönség és a kulcsfontosságú üzenetek azonosítása a kockázat enyhítése érdekében
- A kommunikációs csatornák, az üzenetek és a várt eredmények megfogalmazása

Összefoglalás

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

**Kanadában tudják, mit jelent az
élelmiszerbiztonsági kockázat!**

Köszönöm a figyelmet!

